

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

چالش‌های اخلاقی و قانونی دندانپزشکی معاصر

ETHICAL AND LEGAL CHALLENGES OF CONTEMPORARY DENTISTRY

دکتر آرش قدوسی

متخصص پزشکی قانونی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

دکتر علی مرسلی

دستیار تخصصی اندودانتیکس

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

سرشناسه	: قدوسی، آرش، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: چالش‌های اخلاقی و قانونی دندانپزشکی معاصر / آرش قدوسی، علی مرسلی‌اهری.
مشخصات نشر	: خوراسگان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۴ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	: 978-964-10-2103-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: اخلاق دندانپزشکی
موضوع	: ارتباط در دندانپزشکی
شناسه افزوده	: مرسلی، علی، ۱۳۵۱ -
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ج ۲ / قق RK۵۲/۷
رده بندی دیویی	: ۲/۱۷۴
نماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۱۷۶۳۳

ETHICAL AND LEGAL CHALLENGES OF CONTEMPORARY DENTISTRY

ناشر:

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد خوراسگان
(اصفهان)

نشانی:

اصفهان، خیابان جی
محدود، پست: ۸۱۵۹۵-۱۵۸
تلف: ۰۳۱-۳۵۳۵۴۰۰۱
فاکس: ۳۵۳۵۴۰۶۰

Email: info@khuisf.ac.ir

چالش‌های اخلاقی و قانونی دندانپزشکی معاصر آرش قدوسی علی ه سل

طراح جلد: رزا مرسلی
ویراستار: فهیمه بهلولی
مدیر تولید: فاطمه دادرس
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۴
چاپ: کنکاش

قیمت: ۱۱۰۰۰ تومان

© حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۲۱۰۳-۲ ISBN: 978-964-10-2103-2

در یکی از رزهای سرد زمستان ۱۳۸۹ پیرمردی دست فروش بالباس های مندرس در یکی از داروخانه های مشهد قهر اصفهان یک اسکناس درشت را که پیدا کرده بود در دستش گرفته و دنبال صاحبش می گشت.

این کتاب را به این «پیرمرد ناشناس» تقدیم می کنیم
و به تمام انسان های نیک نفس، بی اخلاق های جامعه، شرایط اجتماعی، شرایط اقتصادی و ... را بهانه برای اخلاقی زندگی نکردن قرار نمی دهند
و شعله های وجدان را بیدارشان خاموشی ناپذیر است
این کتاب را به تمام این انسان های "خوب" و "محسن برانگیز" تقدیم می کنیم.

مولفان

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۳	 مقدمه‌ای بر اخلاق دندانپزشکی
۳۱	 رضایت آگاهانه، پرونده دندانپزشکی و تاریخچه پزشکی بیماران دندانپزشکی
۴۱	 حقوق فردی دندانپزشکان و خطراتی که
۴۱	 سلامت حرفه‌ای آن‌ها را تهدید می‌کند
۴۵	 روابط میان همکاران دندانپزشک،
۴۵	 اساتید و دانشجویان
۵۵	 اشتراک مسئولیت در دندانپزشکی
۶۱	 همکاری دندانپزشکان با انجمن‌ها، ارگان‌ها،
۶۱	 بیمه‌ها و سازمان‌های دولتی و خصوصی
۶۱	 از دیدگاه قانونی و اخلاقی
۷۹	 رکوردهای کامپیوتری بیماران دندانپزشکی و نحوه حفاظت از اطلاعات
۸۳	 دندانپزشکان و هزینه‌های درمان بیماران

۹۳	مسئولیت اخلاقی و حقوقی دندانپزشکان در قبال اورژانس‌ها
۱۰۱	نتایج غیر مترقبه درمان و نحوه مواجهه با آن
۱۰۷	عذرخواهی از بیمار در قبال خطاها
۱۱۳	تجویز دارو توسط دندانپزشک از نظر اخلاقی و قانونی
۱۲۵	مشاوره‌های پزشکی به عنوان
۱۲۵	یک چالش اخلاقی و قانونی
۱۲۹	توصیه‌های برای انجام درمان دندانپزشکی برای بیماران با شرایط خاص
۱۳۹	اخلاق و رطخ درمان‌های دندانپزشکی
۱۴۵	کودک‌آزاری از منظر اخلاقی و قانونی
۱۵۱	فلوریده کردن آب آشامیدنی از دیدگاه اخلاقی
۱۵۹	پرداخت‌های شرکت‌های دندان‌درمانی و ارزیابی تجهیزات پزشکی به ارائه‌کنندگان خدمات درمانی
۱۶۵	اعتیاد و مشکلات اخلاقی دندانپزشکان، بیماران و نحوه مواجهه با آن‌ها
۱۷۳	جنبه‌های اخلاقی در انتشار مقالات
۱۷۳	در مجلات علمی و عمومی
۱۷۹	آموزش اخلاق و قوانین مربوط به دندانپزشکی
۱۹۳	احکام شرعی مربوط به دندانپزشکی
۱۹۹	منتخبی از منابع و مراجع

مقدمه

در دنیایی که ما زندگی می‌کنیم و روز به روز تعداد دانشکده‌های دندانپزشکی بیشتر می‌شوند، طبیعتاً بیش دانشجویان دندانپزشکی و تعداد جوانانی که هر روز در خارج از کشور دندانپزشکی می‌آموختند، افزایش پیدا می‌کند، کیفیت آموزش و درمان‌هایی که برای بیماران ارائه می‌شود، کم‌تری بحث ندارد و خوانندگان آگاه از آن آگاه‌تر هستند! پس چرا درآمد دندانپزشکان از انتظارها آهسته‌آهسته فاصله می‌گیرد و نارضایتی شغلی میان آن‌ها افزایش یافته است؟ پس حق دارید از خرد به سید جایگاه "اخلاق" در این شرایط کجا خواهد بود؟ و دندانپزشکان چه نیازی به یک کتاب اخلاق دندانپزشکی دارند؟

مسلماً نگارندگان کتاب نمی‌توانند با این مقدمه پاسخ‌دهنده‌ای به این نوع نگاه و رویکرد عمومی که به بنیان‌های آموزشی ما مربوط است، ارائه کنند. (بر این اساس ما در یک فصل از این کتاب، به بحث پیرامون آموزش اخلاق دندانپزشکی پرداخته ایم) امیدواریم این کتاب و مسائل کاربردی که در آن مطرح شده است، بهترین پاسخی باشد برای این دست سوالات. پس فقط به بیان چند نکته کوتاه اکتفا می‌کنیم.

موافق این شعار نیستیم که در درجه اول به عنوان یک انسان به اخلاق نیازمندیم و بعد به عنوان دندانپزشک. ما به عنوان یک دندانپزشک بیش از بقیه به اخلاق نیازمندیم. اخلاق ذات حرفه ما و حافظ منافع همه ماست. شما "بهر" است انسان خوب و اخلاق محوری باشید ولی

به عنوان یک دندانپزشک "باید" به اصول اخلاقی پایبند باشید. چون شأن و منزلت حرفه‌ای شما، ارتباط مستقیم با اعضای کل صنف دارد.

این کتاب به عنوان یک کتاب رفرنس کلاسیک نوشته نشده است. بسیاری از مباحث پایه اخلاق پزشکی که به دانشجویان دندانپزشکی آموزش داده می‌شود (مانند اتانازی، اخلاق در پژوهش و ...) در این کتاب گنجانده نشده است و در عوض موضوعاتی که مستقیماً با دندانپزشکی مرتبط است، (مانند فلوریداسیون آب آشامیدنی، مسئولیت درمان‌های مشترک، اصول اخلاقی در انتشار مقالات) جایگزین آن شده‌اند.

نگاه این کتاب گشودن باب مباحث جدید در اخلاق دندانپزشکی با در نظر گرفتن قوانین موجود و شرایط کشور است. در عین حال رویکرد نظام‌های بهداشتی، درمانی کشورهای دیگر هم بازتاب یافته است. هدف از تلاش کرده‌اند بیش از اینکه نظرات شخصی یا نظرات رویکردی خاص را در این کتاب منعکس کنند به بیان خود مسئله و نگاه به موضوع از جنبه‌های مختلف بپردازند. در چند باب این مدل ارائه مطلب احتمال سردرگمی خوانندگان قابل پیش بینی است. این کتاب مجموعه‌ای از تالیفات نگارندگان، ترجمه آزاد مقالات خارجی و نتایج مطالعات داخلی، قسمت‌هایی از مباحث پراکنده اخلاق پزشکی در کتب رفرنس دندانپزشکی، برداشت‌هایی از مطالب نشریات دندانپزشکی، تحقیقات خود نگارندگان و همچنین منابع اینترنتی را شامل می‌شود.

نگارندگان نه تنها ادعایی در مورد بی‌نقص بودن مباحث این کتاب ندارند، بلکه در همین مقدمه با آغاز "خود انتقادی" امید آن را دارند که خوانندگان هم در این زمینه دنبال کنند تا ما را در کامل کردن این کتاب در قدم‌های بعدی یاری رسانند. اشکالاتی که ما خود در مورد این کتاب متوجه آن بودیم (و دلایل خود را هم برای اصلاح نشدن آن‌ها داریم) شامل عدم ارائه رفرنس‌بندی کلاسیک، عدم ارائه فهرست اعلام و اصطلاحات، پراکنده بودن و عدم وجود سیر خطی منسجم، احتمال بیان نظرات شخصی نگارندگان و ... است.

امید داریم خوانندگان ما هم در قبال اشکالاتی که می بینند احساس مسئولیت کنند و نظرات و پیشنهادهای خود را مستقیماً با نگارندگان مطرح کنند.

از تک تک کسانی که ما را در تالیف و انتشار این کتاب یاری کرده اند تشکر می کنیم. از همکارانمان و اساتید دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان) و دانشکده دندانپزشکی، دکتر مسعود خیبری، دکتر عباسعلی خادمی، همکاران هفته نامه سپید که از ایده ها و مطالب و راهنمایی شان استفاده شایان برده ایم از جمله دکتر کیارش آرامش، دکتر ایرج حریری، خانم مرجان یشایایی، دکتر سیامک شایان امین. مدیریت محترم و دست اندرکاران ناشر که ب که انتشار این کتاب را مدیون زحمات آنها هستیم، کمال تشکر را داریم.

دکتر علی مرسلی

Ali.morsali@gmail.com

دکتر آرش قدوسی

ghodousi@khuisi.ac.ir